

Číslo: 22004/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od **08. 03. 2022** do **09. 03. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, V jame 27, Trnava	
Zriaďovateľ	Mesto Trnava

Vedúca zamestnankyňa kontrolovaného subjektu:

Lýdia Pajtinková, riaditeľka školy

Katarína Kráľová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 22004/2021 - 2022 zo dňa 01. 03. 2022
inšpekciu vykonali:

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka,
ŠIC Trnava

PaedDr. Zlatica Hagerová, školská inšpektorka,
ŠIC Trnava

PaedDr. Jana Hlavačková, školská inšpektorka, ŠIC
Trnava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materských školách.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa	mestská		
Forma výchovy a vzdelávania	celodenná		
Počet tried	7	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	141	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	4
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	14	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	2
Počet pedagogických asistentov	0		

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Škola realizovala predprimárne vzdelávanie detí podľa školského vzdelávacieho programu – Lipka (ŠkVP), ktorý bol vypracovaný v súlade so štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP). Predpoklady pre rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí škola vytvorila prostredníctvom učebných osnov, ktorými boli vzdelávacie štandardy ŠVP, poskytujúce základ vzdelávania z oblasti Umenie a kultúra - hudobná výchova. Plnenie obsahu vzdelávania preukázali zápisy v triednych knihách. Konkrétne zábery, postupy, či pravidlá rozvíjania hudobnej gramotnosti detí neboli rozpracované v žiadnej dokumentácii školy.

Škola v mesiacoch september, október 2021, na základe informovaného súhlasu rodičov, realizovala tanečný krúžok, ktorý po popoludňajšom odpočinku detí viedol externý lektor. V dôsledku pandemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19 sa krúžková činnosť pozastavila a verejné vystúpenia sa nekonali. Podľa vyjadrenia riaditeľky školy pozitívny vzťah detí k hudbe a rozvíjanie ich hudobnej gramotnosti škola čiastočne podporila online vystúpením detí pri príležitosti Mesiaca úcty k starším a vianočných sviatkov.

Pravidelné zasadnutia pedagogickej rady sa interným vzdelávaním pedagogických zamestnancov v oblasti hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti ani odovzdávaním si poznatkov z externého/dištančného vzdelávania nezaoberali. Učiteľky sa vzdelávania z oblasti hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí za ostatné dva roky, podľa vyjadrenia riaditeľky školy, nezúčastnili, napriek tomu 1 učiteľka (8,3 %) v zadanom dotazníku vzdelávanie potvrdila. Prezentovanie zistení z kontroly realizovanej vedúcimi pedagogickými zamestnancami týkajúcej sa hudobnej výchovy, ani monitorovanie napredovania detí v rozvíjaní hudobnej gramotnosti, hodnotenie aktivít, či tvorba portfólií a interných metodických materiálov podporujúcich jej rozvíjanie analýza dokumentácie nepotvrdila.

Výchovu a vzdelávanie v MŠ zabezpečovalo 14 kvalifikovaných učiteľiek, vrátane riaditeľky a jej zástupkyne, ktoré spĺňali všetky podmienky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca. Odbornosť predprimárneho vzdelávania v MŠ bola zabezpečená na 100%.

Materská škola mala 3 pavilóny, esteticky a funkčne zariadené triedy, v ktorých boli vytvorené hudobné kútiky s detskými hudobnými a inštrumentálnymi nástrojmi. V každej triede bol elektrický klavír. Pri realizácii činností s hudobným zameraním 1 učiteľka (8,3 %) v dotazníku zadanom školskou inšpekciou označila priestory za čiastočne obmedzujúce. Ostatné učiteľky (91,6 %) považovali priestory za dostatočné. Pravidelne ich využívali k realizácii činností s hudobným zameraním. Vybavenie školy hudobnými nástrojmi podľa vyjadrenia všetkých učiteľiek (100 %) postačovalo potrebám vyplývajúcich z cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova. K dispozícii mali okrem elektrických klavírov aj zobcové flauty a Orffov inštrumentár. V procese výchovy a vzdelávania využívali aj vlastnoručne zhotovené rytmické nástroje a audiovizuálnu techniku. V dotazníkoch prevažná väčšina učiteľiek potvrdila dostatočné množstvo odbornej literatúry (91,7 %) a metodických materiálov (58,3 %) s námetmi aktivít na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí, zároveň dané ukazovatele nepovažovali za prekážku pri príprave alebo realizácii činností s hudobným zameraním. Za čiastočný problém považovali organizačnú náročnosť aktivít napomáhajúcich rozvíjaniu hudobnej gramotnosti detí (41,6 %).

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Stav realizácie hudobnej výchovy sa sledoval prostredníctvom 6 hospitácií počas dopoludňajších výchovno-vzdelávacích činností, do ktorých boli integrované prevažne hudobno-pohybové aktivity. Ich primárne preferovanie potvrdili aj učiteľky (66,7 %) v dotazníkoch zadaných školskou inšpekciou. V menšej miere uviedli realizovanie rytmických (58,3 %), vokálnych (41,7 %) a inštrumentálnych činností (33,3 %) a sporadické zaradenie hudobno-dramatických (25 %) a percepčných činností (16,7 %) do výchovno-vzdelávacej činnosti. Integrované prepájanie činností s hudobným zameraním počas výchovno-vzdelávacej činnosti preferovalo 50 % učiteliek, druhá polovica učiteliek danú možnosť využitia potvrdila čiastočne. Z ich odpovedí ďalej vyplynulo, že vzdelávacie aktivity s hudobným zameraním realizovali prevažne 1x do týždňa (91,6 %). Činnostiam s hudobným zameraním podľa dotazníkov venovali učiteľky v priebehu 1 týždňa približne 30 minút (58,3 %), 3 učiteľky (25 %) uviedli možnosť viac ako 1 hodinu. Využívanie hudobného nástroja pri výchovno-vzdelávacej činnosti a hru na ňom deklarovalo v zadanom dotazníku školskou inšpekciou 10 učiteliek (33,3 % - áno, 50 % - skôr áno), preferovali hru na klavír (50 %) a hru na flautu (33,3 %). Priama hospitačná činnosť preukázala hru na elektrický klavír.

Pre osvojovanie si poznatkov, zručností a zdokonaľovanie hudobných schopností nie všetky učiteľky rovnako efektívne vytvorili prostredie podporujúce hudobné realizovanie sa detí. O ponúknuté aktivity rozvíjajúce hudobnú gramotnosť detí prejavili záujem, v 2 triedach sa do činností aktívne zapojili. Učiteľky sa o obsahu slov piesní, či zámeru hudobno-pohybových hier s deťmi rozprávali, čo potvrdilo až 91,7 % z nich aj v zadanom dotazníku. V triede 5 – 6-ročných detí učiteľka vysvetlila deťom pojem dirigent, ktorému bez problémov porozumeli.

Deti pri počúvaní hudobných rozprávok za sprievodu elektrického klavíra a spev učiteľky spievali odvážne a intonačne čisto, v optimálnej hlasovej polohe. V 4 triedach pri spievaní využili celý dychový aparát, učiteľky ich upozornili na správne dýchanie a boli pre nich primeraným speváckym vzorom. V 2 triedach deti reagovali pri speve na sprievod hudobného nástroja (elektrický klavír), 4 – 5-ročné deti aj na udanie speváckej polohy hudobným nástrojom. V danej triede deti identifikovali názov piesne podľa predohry, na predohru adekvátne reagovali. V triede 5 – 6-ročných detí zaspievali pieseň na zvukomalebne slabiky. Detský hlas (v 2 triedach) pripravili na spev dychovou a hlasovou (motivačné hlásky) rozcvičkou, zaradili rytmické (tlieskanie, paličky, ozvučné drievka) a intonačné cvičenia (mená detí, na slabiky). Vzhľadom na charakter ostatných činností, prípravné cvičenia nebolo potrebné zaradiť. Ich realizovanie potvrdili takmer všetky učiteľky (91,6 %) v zadaných dotazníkoch.

V 2 činnostiach deti rozlišovali hudobné a nehudobné zvuky (zvuky zvieratiek). Tempo a dynamiku zaspievanej piesne „My sme smelí vojaci“ vyjadrovali v rámci zdravotného cvičenia.

Deti kultivovaným pohybom vyjadrovali detské piesne a príbehy zhudobnených rozprávok (Medovníkový domček, Psíček a mačička, Tri prasiatka, Ruženka), dramatisovaný pohyb dotvárali spevom. Pre intenzívnejší zážitok mali možnosť pri jednej činnosti používať kulisy a čiapky.

V troch činnostiach vytvárali rytmický sprievod k piesňam (Bol raz jeden malý psíček), k riekankám a k počúvanej hudbe/hudobnej rozprávke (Už je baba v peci). Deti s detskými

rytmickými nástrojmi správne manipulovali a hrou na nich vyjadrovali svoje pocity. Prevažná väčšina učiteliek (91,7 %) v zadanom dotazníku potvrdila, že deťom umožňujú vyjadriť vlastné pocity, nálady a zážitky prostredníctvom hry na rytmických a melodických nástrojoch.

Tanečné prvky v hudobno-pohybových hrách uplatňovali deti v 4 činnostiach, v ktorých na zdroj zvuku/piesne voľne reagovali pohybom. Na zmenu tempa a rytmu reagovali rámci hudobno-pohybových hier.

Súvislosti medzi rytmom a rečou objavovali takmer vo všetkých činnostiach ostinátne, hrou na tele, čiastočne rytmizovaním slov a slovných spojení. Pri cvičeniach chápali vzťah spojenia rytmu a obsahu slov a slovných spojení. Využívanie činností s rytmom a rečou a prepájanie hudobných činností s činnosťami s predčitateľským zameraním potvrdili v zadanom dotazníku takmer všetky (91,7 %) učiteľky.

Učiteľky priebežne sledovali priebeh celej učebnej situácie, chválili a povzbudzovali deti, spätnú väzbu o ich napredovaní však poskytli ojedinele (v 2 triedach). V jednej triede deti reflektovali na otázky súvisiace s obsahom aktivít, k sebahodnoteniu však stimulované neboli. Hodnotenie a sebareflexiu detí súvisiacu so zámerom činností s hudobným zameraním učiteľky nepodporili, čo bolo v rozpore so zisteniami z dotazníkov zadaných školskou inšpekciou, podľa ktorých 70 % učiteliek hodnotí pokroky detí v oblasti rozvoja a preukázania hudobnej gramotnosti.

2 ZÁVERY

Predpoklady pre rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí škola vytvorila prostredníctvom učebných osnov, ktorými boli vzdelávacie štandardy ŠVP z oblasti Umenie a kultúra - hudobná výchova. Konkrétne zámery, postupy, či pravidlá rozvíjania hudobnej gramotnosti detí neboli rozpracované v žiadnej dokumentácii školy.

Činnosť pedagogickej rady nesmerovala do oblastí hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

Odbornosť predprimárneho vzdelávania v MŠ bola zabezpečená na 100 %, za ostatné 2 roky sa učiteľky v oblasti Umenie a kultúra s dôrazom na hudobnú výchovu nevzdelávali.

Pozitívom v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti boli vytvorené priestorové a materiálno-technické podmienky.

Hudobná gramotnosť detí sa rozvíjala primárne prostredníctvom hudobno-pohybových aktivít integrovaných do výchovno-vzdelávacích činností. Ich preferovanie v procese výchovy a vzdelávania potvrdili aj učiteľky v dotazníku zadanom školskou inšpekciou. Deti o ponúknuté aktivity prejavili záujem, v 2 triedach sa do činností rozvíjajúcich hudobnú gramotnosť aktívne zapojili. Spievali prirodzene, odvážne a intonačne čisto, v 2 triedach so sprievodom hudobného nástroja. V pohybových a hudobných činnostiach uplatňovali tanečné a hudobno-dramatické prvky, prostredníctvom ktorých vyjadrovali charakter a myšlienku piesne/hry. Súvislosti medzi rytmom a rečou objavovali deti hrou na telo a rytmizovaním slov a slovných spojení. Hudobnými nástrojmi vytvárali rytmický sprievod k piesňam a riekankám, s detskými rytmickými nástrojmi správne manipulovali. Prepájanie činností s rytmom a rečou potvrdili v zadanom dotazníku takmer všetky učiteľky.

Učiteľky priebežne sledovali priebeh celej učebnej situácie, chválili a povzbudzovali deti, spätnú väzbu o ich napredovaní však poskytli len ojedinele. Hodnotenie a sebareflexiu detí súvisiacu so zámerom činností s hudobným zameraním učiteľky nepodporili, napriek tomu,

že v dotazníkoch väčšina z nich uviedla, že hodnotí pokroky detí v oblasti rozvoja a preukázania hudobnej gramotnosti.

SILNÉ STRÁNKY

- priestorové a materiálno-technické podmienky (vybavenosť školy rytmickými a melodickými hudobnými nástrojmi)
- uplatňovanie tanečných prvkov v hudobno-pohybových a dramatických hrách
- využívanie činností s rytmom a rečou a prepájanie hudobných činností s činnosťami s predčitateľským zameraním

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti detí
- prezentovanie zistení z kontroly realizácie hudobnej výchovy a monitorovanie napredovania detí v rozvíjaní hudobnej gramotnosti
- uplatňovanie záverečného hodnotenia činností a výkonov detí vzhľadom k stanovenému zámeru
- podnecovanie detí k hodnoteniu a sebahodnoteniu

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča

- zefektívniť činnosť pedagogickej rady v oblasti hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí
- systematicky zabezpečovať zvyšovanie kvality odborných vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov prostredníctvom vzdelávania zameraného na oblasť rozvíjania ich kompetencií z hudobnej výchovy
- uplatňovať záverečné hodnotenie činností a výkonov detí, rozvíjať u nich hodnotiace a sebahodnotiace zručnosti

PÍŠOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program – Lipka
2. školský poriadok
3. plán zasadnutí pedagogickej rady
4. zápisnice z rokovania pedagogickej rady
5. záznamy z pedagogickej diagnostiky
6. doklady o dosiahnutom vzdelaní pedagogických zamestnancov

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Elena Wittenbergerová

Dňa: 22. 03. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Elena Wittenbergerová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedná vedúca zamestnankyňa:

Lýdia Pajtinková

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 05. 04. 2022 v Trnave:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Elena Wittenbergerová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedná vedúca zamestnankyňa:

Lýdia Pajtinková

.....

Vyjadrenie vedúcej zamestnankyne kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Lýdia Pajtinková

.....

Stanovisko školskej inšpektorky k vyjadreniu:

Mgr. Elena Wittenbergerová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti